

DATABASEHANDLING
I
SLEKTSFORSKNING

Dis

SLEKT OG DATA

Nr 2/1992 Årgang 3

Løssalg kr. 35.-

SLEKT OG DATA

P.b. 47, 1430 ÅS

Redaktør:

Alf Christophersen tlf. 02 85 41 97

Abonnement
for bibliotek og lignende institusjoner
kan tegnes for
1992: kr. 75.-

Annonsepriser:	1 gang	4 ganger
1/2 side	kr. 150,-	kr. 500,-
1/1 side	kr. 300,-	kr. 1000,-
Bakside	kr. 500,-	kr. 1400,-

Betaling for originalarbeid kommer i tillegg.

**Annonser kan tegnes ved henvendelse
til
DIS-Norge
Pb. 47
1430 ÅS**

Foreningens adresse:

DIS-Norge
Pb. 47
1430 ÅS
Postgiro: 0824.07.64750

Medlemskap i foreningen kan tegnes ved å betale gjeldende kontingent til vår postgiro som vist ovenfor.

Privatmedlemmer: kr. 150 pr. år

Foreninger: kr. 250 pr år.

Ungdom u. 18 år/ Ektefelle: kr. 75 pr. år

SLEKT OG DATA

Medlemsblad for DIS-Norge

Nr 2. Årgang 3

ISSN 0803-0510

DIS-Norge. Styrets medlemmer 1992:

(privat adresse og -telefon)

Leder : Wilhelm Færden
Bergslia 19, 0870 OSLO
tlf. (02) 23 23 36

Kasserer : Sjur Madsen
Postboks 47, 1430 ÅS
tlf. 09 94 13 44, kontortlf. 09 94 20 65,
fax (9)94 25 63

Redaktør : Alf Christophersen
Ernæringslinjen, Nordisk Husholdshøgskole
Pb. 1046, Blindern, 0316 Oslo
tlf. (02) 85 41 97 fax. (02) 85 41 94
priv. 04164209

Grethe Flood Vigerust
Nordtvetvn. 5
0952 Oslo
tlf. arbeidssted (02) 23 74 80, fax. (02) 23 74 89

Ragnhild Prøytz
Tveitenvn. 22A, 3186 Horten
tlf. 033 74 414.

Bjørn Nilsen
Grensevn. 79 E
0663 Oslo
tlf. (02) 65 79 79 privat

Varamedlemmer:
Anne Blakkestad
Grefsenvn. 21 A, 0482 Oslo
tlf. (02) 71 20 07 privat

Jo-Rune Ugulen,
Postboks 194, 5201 Os
05 30 26 19 privat

Styrets medlemmer svarer gjerne på spørsmål vedrørende foreningens virksomhet, og medlemskap oppnås ved henvendelse til styret.

Innhold

<i>Vi trenger flere støttespillere!</i>	40
<i>Redaktørens hjørne</i>	40
<i>DISBYT - hvorledes finne frem til felles slekt for anebytte?</i>	41
<i>Tack för DISBYT!</i>	44
<i>Temadag for Family Egde arrangert</i>	46
<i>Temadag om MegaRead og modemkommunikasjon arrangert</i>	46
<i>The Inaugural Roots Location List</i>	47
<i>Ny BBS-konferanse?</i>	48
<i>Temadag i DISGEN avholdt</i>	48
<i>E-mail for deg?</i>	49
<i>Köpguide för datorsugna släktforskare</i>	50
<i>Nye Medlemmer</i>	59
<i>Ønskes kjøpt</i>	60
<i>Ønskes solgt</i>	60
<i>Etterlysninger</i>	60
<i>Etterlysning av kursledere!!!</i>	61
<i>6. Nordiske möte om Datateknik för Släktforskning</i>	62
<i>Oversikt over BBS'er som kjører</i>	
<i>Slekt-konferansen</i>	63
<i>Adresser til de andre nordiske foreningene:</i>	63
<i>Møteagenda</i>	64

Vi trenger flere støttespillere!

Oppslutningen om DIS-Norge viser helt klart at det er behov for foreningen:

- 14. mai, et vellykket og godt besøkt medlemsmøte i Tønsberg.
- 12./13./14. juni, tre kurs (Family Edge, Megaread, Disgen) med ialt 31 deltagere.
- 60 nye medlemmer ønskes velkommen i dette nummer av SLEKT og DATA.

Stadig flere tilkjennegir sin interesse for slektsforskning og innser fordelene ved å nytte databehandling som hjelpemiddel.

Hvor ligger i dag den såkalte begrensende faktor? Hva er det som kan komme til å bremse DIS-Norges utvikling - både kvalitativt og kvantitativt?

Oppgavene synes å bli større og tallrikere enn styret kan overkomme, og flere av oppgavene kan best løses utenfor det egentlige styrearbeidet.

Som leder av styret ber jeg derfor om innspill fra medlemmene over hele landet - ikke i første rekke om hva styret bør gjøre, men om tilbud til å utføre praktisk arbeid i god samarbeidsånd. Møtet i Tønsberg var et særdeles godt eksempel på slikt samarbeid.

Jeg ser behov for arbeidskomiteer og arbeidsgrupper (2-4 personer) som selvstendig kan løse eksisterende og nye oppgaver til glede for foreningens medlemmer og derfor også for seg selv.

DIS-Norge er til de grader åpent for initiativ.

Får jeg samtidig ønske riktig god sommerferie!

Vennlig hilsen

Wilhelm Færden

Redaktørens hjørne

I dette nummeret har dessverre ingen medlemmer bidratt med noe annet enn 2 etterlysninger. For å fylle nummeret, har redaktøren denne gangen måtte vende ansiktet mot øst for å finne stoff. Jeg håper likevel at medlemmene setter pris på bladet, selv om det denne gangen ble mye saksing av svensk stoff. Jeg håper at medlemmene bidrar desto sterkere i neste nummer av Slegt og Data.

Heldigvis har redaktøren masse stoff å sakse fra, både fra svenske og danske blad, men aller best ville det likevel være om man kunne trykke artikler spesielt skrevet for Slegt og Data, skrevet av DIS-Norges medlemmer!

God Sommer!

DISBYT - hvorledes finne frem til felles slekt for anebytte?

ved
Alf Christophersen

Hvor ofte har man ikke lett etter kilder hvor man kan finne spor etter hvor ens slekt enten kom fra eller kom til? Man blar i kirkebøker, folketellinger, militærprotokoller, bygdebøker etc. for å finne spor. Som oftest uten resultat. Som oftest er det kun tilfeldighet at man kommer over kilder som nevner ens slekt.

Veldig ofte sitter det mange andre rundt i landet og leter etter de samme folka, eller, kanskje de kjenner til disse, men leter etter din slekt?

DIS-Norge bygger nå opp en database med slektsnavn og stedsnavn koplet med årstall med data fram til 1900 hvor du etter hvert kan ha en sjanse til å finne andre forskere som har opplysninger om slekta du leter etter. Kunne ikke dette være av interesse også for deg?

DISBYT-databasen har vi allerede nevnt i Slegt og Data nr 4, Årgang 2 på side 28 samt i referatet fra 5. Nordiske symposium på s. 20, metoder for samkjøring av genealogisk informasjon.

Høres det ut som variant av “storebror ser deg”? Isåfall må vi straks ile til og si at her er det snakk om data fra før 1900. Videre er alle data anonymisert ved at samkjøring skjer på familienavn, stedsnavn og årstall. Identifikasjon skjer på gruppenivå, ikke personnivå. Hvis du i ditt materiale har opplysninger om 25 kombinasjoner av slektsnavn, stedsnavn og årstall hvor f.eks. slektsnavnene er like og det samme med sted, men forskjellige årstall og databasen

finner at den inneholder 200 opplysninger om det samme slektsnavn på samme sted i samme tidsrom, så er sjansen ganske stor for at noen av disse personer er de samme, med andre ord, en eller flere av medlemmene som har bidratt med de andre 200 opplysningene om samme slektsnavn, forsker på samme slekt som deg. Da kan det nok være på tide å kontakte vedkommende for å sjekke nærmere hvem disse personene er.

Hva er grunnlaget for DISBYT?

Som grunnlag brukes i utgangspunktet alle personer som du har registrert i ditt slektsprogram. Hvis du ønsker bare å bruke en del av dette, må du velge ut dette med søkerutiner, presentasjoner eller andre måter du kan plukke ut en gruppe for presentasjon. Som oftest har du registrert begivenheter som født, døpt, gift, død og begravet. I samband med slike notiser har man gjerne registrert både dato for begivenheten og stedet for denne. Hvis du har registrert stedet på formen ‘plass, gård, sokn’ har du data som er brukbare for en samkjøring. Når det gjelder årstallet, så fjernes dato og måned. Kun selve året benyttes for å fjerne muligheten for feilregistrering av eksakt dato. (Husk, identifikasjon skal skje som gruppe, ikke individ.) Enkelte programmer kan også registrere andre begivenheter enn de som er nevnt ovenfor. I DISGEN, som er utgangspunktet for DISBYT, kan man således registrere sted og dato for inn- og ut-flytting, levde, uutforsket og den såkalte spesial-

notisen som kan benyttes til alle andre begivenheter karakterisert med sted og dato, såsom f.eks. konfirmasjon.

Ved dannelse av DISBYT-filen trekkes ut sted og dato for alle slike begivenheter som du har registrert. Dette kombineres med slektsnavnet til personen det gjelder, samt en identifikasjon av bidragsyteren. Det siste er et nummer som du vil få ved telefonisk henvendelse til den som til enhver tid er ansvarlig for DISBYT.¹

Hvordan lage DISBYT-fila?

Det er to måter å lage en DISBYT-fil på. Den ene måten tar utgangspunkt i at du benytter DISGEN som registreringsprogram. Den andre måten gjelder alle andre programmer som kan lage en GEDCOM fil. Hvis du hverken bruker DISGEN eller har program med GEDCOM eksport, har du problemer. Da må du sjekke om programmet ditt kan eksportere data til et annet program som kan arbeide med GEDCOM. Hvis ikke, ta kontakt med styret og sjekk nærmere. Stil forespørsel til programkomité.

DISBYT fra DISGEN

Dette er den enkleste måten å lage DISBYT fila på. Du har to hovedmuligheter, enten eksportere hele filer eller et utvalg basert på søkelisten. Gå til menyen for 'listor', aktiver valget for 'Innställning Utdrag' og trykk på <F7> for DISBYT. Oppgi ditt identifikasjonsnr. og trykk deretter <CR>. Det vil nå komme frem et oppsett på skjermen og du trykker nå <CR> på nytt for å gå ut av innstillingen.

Aktiviser nå valget 'Utdrag'. Hvis du har en søkeliste aktiv, vil du få valget mellom to muligheter, 'Markerade personer i söklistan' eller 'Samtliga personer i valda flockar'. Ellers vil bare det siste valget være mulig. Hvis du velger det siste alternativet, vil du nå få opp en oversikt over alle flokker tilgjengelig. Med <F3>

og <F4>, samt <Mellomrom> kan du nå velge ut de flokker som skal brukes til utdraget. Når du har valgt, trykker du på <CR> og programmet vil lage en fil, FLKREG.RGU. Denne pakker du så inn i en fil DISxxxx.ZIP med programmet PKZIP.EXE, der xxxx er ditt identifikasjonsnr., og filen er nå klar for forsendelse.

DISBYT fra GEDCOM

Hvis du bruker et annet program enn DISGEN, har du to muligheter, begge bygger på en GEDCOM-fil. Den enkleste er å sende GEDCOM-fila som sådan, den andre er å lage DISBYT-fila fra GEDCOM-fila med programmet DBGED.

Hva må gjøres ved DBGED konvertering?

Først må du få eksportert alle relevante data om personene til en GEDCOM-fil. Relevante data er altså alle notiser som inneholder opplysninger om en spesifikk begivenhet karakterisert ved sted og dato. Mao. primært data som født, død etc. Du må selv bestemme hva du vil bidra med, hele databasen eller deler av den. Deretter overfører du dette til en GEDCOM-fil.

Deretter starter du DBGED programmet og oppgir inn- og ut-fil. Utfila må du så pakke inn med PKZIP i en fil som du kaller DISxxxx.ZIP der xxxx er ditt identifikasjonsnr. Forhåpentligvis lager ditt program en GEDCOM-fil som er brukbar for DBGED. (Ved testing har vi oppdaget at ikke alle programmer gjør det. Hvis ditt program ikke klarer å lage en GEDCOM-fil om kan konverteres til en DBGED-fil, er vi takknemlige for å få opplysninger om dette.) DBGED produserer en logg-fil som det kan lønne seg å sjekke etter kjøring for å se om det er opplysninger som bør korrigeres. Enkelte programmer tillater å lagre kommentarer som en del av et dato-felt. Hvis program-

met ikke fjerner disse kommentarene ved en eksport, vil DBGED gi en feilmelding for denne. Kun rene datoer må angis i et datofelt. Kommentarer ang. datoen må registreres i egen post tilknyttet notisen. Som eksempel kan det nevnes at alle begivenheter i DIS-GEN registreres som 4 poster, kommentar, dato, sted og kildehenvisning. Både kommentar og sted kan innledes med et blankt tegn, noe som medfører at første ord brukes som ledetekst for feltet, istedenfor default tekst. Ønsker man å registrere 'Født ca. 1560' så registreres ordet 'ca.' alene i kommentarfeltet. Man kan også registrere årstall som 'Født ca. 1560-1565'. Første årstall vil da bli plukket ut. Har du registrert 'ca.' i samme post som dato, bør du først gå gjennom alle disse før en evt. DBGED-konvertering.

Programmet DBGED.EXE kan du finne på BBS'en Slektforum. Hvis du mangler programmene PKZIP.EXE og PKUNZIP.EXE kan du også hente disse fra Slekt-Forum eller annen BBS. (For de som har tilgang til nettverksmaskiner på kontoret sitt kan man ant. finne dem på en tjener i nettet, f.eks. på en FTP-tjener.)

Hva brukes?

Hvis du ser på denne filen med en editor eller viser den på en skjerm, så vil du se at den inneholder en god del linjer med bare slektsnavn, evt. med bare stedsnavn i tillegg til slektsnavn eller bare årstall i tillegg. Slike linjer forkastes automatisk ved kjøring og er ikke nødvendig å fjerne før du sender fila. Også linjer hvor det er et senere årstall enn 1900 vil bli fjernet før sammenlikning.

Hva skjer?

Når DISBYT-operatøren får filen din vil han først kjøre dine data gjennom et filter-program. Dette fjerner alle begivenheter som er senere enn 1900 (evt. en annen tidsgrense som operatøren kan sette). Videre fjernes alle begivenheter hvor opplysninger om sted eller

dato mangler. Hvis begivenheten fortsatt er akseptert, sjekkes stedsangivelsen mot en database hvor alle kjente sokn-navn er registrert. Hvis stedet ikke finnes, vil programmet stoppe opp og operatøren må så angi sokn-navn manuelt. Enkelte sokn-navn finnes i flere fylker og i slike tilfeller blir også en kode for fylke påført. Hvis man ikke klarer å identifisere stedet blir begivenheten strøket. Det er derfor viktig at man bruker samme betegnelser på samme sted slik at det blir minst mulig manuelt arbeid for operatøren. Gårdsnavn uten kommune/sokn blir ubønnhørlig strøket.

Når operatøren er ferdig med filtreringen av alle dine data gjenstår samkjøringen. Dine data blir nå sortert for å ligge i samme sekvens som basens data. Deretter samkjøres disse, og til sist settes det opp en rapport om hvilke tilslag man har overfor de enkelte bidragsyttere. Denne rapporten pakkes så inn med PKZIP til en fil kalt RESxxxx.ZIP der xxxx er ditt identifikasjonsnr. Denne blir så enten sendt med posten til deg eller du får beskjed om å hente den på Slektforum i et innlegg i Slekt-konferansen. Og så er det bare å skrive den ut, studere den nøye og kontakte de som synes å ha interessante opplysninger. Kanskje går det med deg som det gikk med Allan Palmgren? (Se neste artikkel.)

¹ Slekt-Forum, Gunnar Aabøe, tlf. 03 990 990. Når du får oppgitt dette nummeret, husk å gjøre avtale for hvordan materialet skal oversendes til DISBYT-databasen. Du kan sende fil med modem til Slekt-Forum, tlf. 03 990 991 eller du kan sende en diskett i posten. Hvis du sender diskett i posten, må du huske å legge ved en konvolutt med frimerke og tydelig returadresse påført. Når du sender fil. pr modem, vil også resultatfil bli lagt på samme BBS (Slekt-Forum).

Tack för DISBYT!

I mitten av november 1991 skickade jag DISBYT-utdrag av mina flockfiler, som omfattar omkring 4000 personer, till Ewert Johansson. Redan efter några dagar fick jag resultatet av bearbetning och samsortering.

Det blev totalt 90 s.k. träffar, som berörde 32 olika DIS-medlemmar, av vilka jag kontaktat 18. För de övriga 14 bedömde jag träffarna som utsiktslösa, eftersom de är av typen "USA, Andersson, 1890" eller "Göteborg, Svensson, 1870".

Av de 18 har jag hittills fått svar från hela 15, vilket pekar på stort intresse, men också på hövlighet, eftersom det i 11 fall visade sig att det sannolikt inte finns någon gemensam person. Av Jörgen Fryxell i Ludvika fick jag också anvisning på en intressant bok, och Erik Kronvall i Ystad skall leta mera efter gemensamma hallänningar.

I de återstående fyra fallen var det verkligen fråga om riktiga träffar. Ingmar Berthelsen i Saltsjö-Boo visade sig vara släkt med mig både på hans mors och hans makas sida. Jag kunde nu föra in 20 nya personer på stamtavlan för biskopen i Linköping, Samuel Enander (f. 1607, min fars farmors farmors mormors morfar). För prosten i Skänninge Claes Livijn d.ä. (f. 1666, min fars farmors farmors frifar) fick jag 12 nya anor och ett 10-tal nya ättlingar.

Rune Stalefors i Linköping visade sig också vara en släkting. Hans morfars farfars mormors mor, Anna Maria Sjögren, f. 1734 och dotter till en handskmakare i Lidköping, är också min fars farfars mormor. Jag fick nu tre nya anor och många ättlingar till henne.

Jan Rehnberg i Göteborg är nog den som jag bytt den största mängden uppgifter med. Den första kontakten gällde träffen "Holmberg, Göteborg, 1837", som avsåg farfadern till den man som min mormors syster Ellen Denovan gifte sig med.

Det gällde egentligen ganska avlägsna släktingar för oss båda, men är av stort intresse för de ättlingar Holmberg, som jag blivit bekant med via forskning i min mormors släkt. De fick nu ett 40-tal nya släktingar, varav 6 anor.

Någon vecka senare upptäckte så Jan Rehnberg att den som vår träff Holmberg gifte sig med i själva verket var den gemensamma personen. Hon hette Anna Helgesdotter, f. 1789 på Tjörn, och hade en farmors mormors morfar vid namn Jerp Björnsson, f. omkr 1600. Denne var också Jans egen farmors farmors mormors morfars farfar (hänger ni med?). Mina sysslingar fick nu många nya släktingar och dessutom nya anor i 12 generationer, skriftligt dokumenterade.

Jan skickade också en antavla över ytterligare 12 generationer, vilken gick tillbaka till norska och svenska kungar under vikingatiden. Även om man här måste ta saken med stora nypor salt, så tyckte förstås Holmbergs att det var roligt att få denna antavla som julklapp!

Bengt-Olov Nilsson i Västra Frölunda hade träffar på en rad patronymikon i Frödinge. Dessa gav inte så mycket, men i det jag skickade fanns också en Aurora Hierstedt, f. 1738. Hon var min svärsons farmors farmors farmors mor och visade sig tillhöra en släkt Bengt-Olov forskat i. Min svärson fick nu plötsligt 29 nya anor och 15 andra släktingar.

En av de nya anmödrarna hette Anna Enander och var född i början på 1600-tallet. Jag fick för mig att hon kunde vara syster till ovannämnde biskop Samuel, min egen anfader. Efter en del letande i herdaminnen fick jag så bekräftat att prosten Nicolaus Petri V Eneby, f. 1574, faktiskt var far till både Samuel och Anna.

Jag kan nu alltså glädja min dotter och hennes man med att de tillhörde samma släkt även före giftermålet. Han är ättling i 13 led och hon i 11 led till samma anfader!

Redan innan alla "träffar" är helt avklarade kan jag rekommendera vår förenings medlemmar att skicka DISBYT-utdrag til Ewert Johansson¹. Hur det går till förklarades i Diskulogen Nr. 22, maj 1991. Man kan få roliga och oväntade resultat, väl värda besväret.

Tack DIS för att man organiserat DISBYT, tack Ewert för körningen och tack alla medlemmar som haft besvär med träffarna!

Allan Palmgren

Släktet mellan Tomas Martin och hans maka Marie Palmgren

DISBYT i Norge

Det er pr 14/6-92 29 personer som har levert inn materiale til DISBYT. Det er tilsammen ca 40000 notiser lagt inn. Du kan delta ved å sende inn DISBYT fil til Gunnar Aabø med frankert konvolutt for retur. Se artikkel foran for hvordan DISBYT-filen lages.

Read this during lunch. Somehow it seemed slightly appropriate.

The census taker knocked on the door of a backwoods shack. An old-timer came out, asking what he wanted. "The president has sent us across the country to find out how many people live in the United States."

"I'm sorry you came all the way out here to ask me," said the hillbilly, "Cause I ain't got the faintest idea."

Mr. K. Haybron Adams
Reference Librarian
Brigham Young Univ.

Temadag for Family Edge arrangert

Fredag 12. juni samlet 11 entusiastiske medlemmer seg i ZEB-auditoriet på UiO, Blindern til en gjennomgåelse av Family Edge's mer skjulte egenskaper, egenskapene som man aldri rekker innom ved en kort demonstrasjon. Demonstratør var Flemming Graversen og Tom Laget. Medlemmene fikk her demonstrert hva man skal gjøre om kirkeboken kan fortelle at "Stine Olsdatter døde en datter, født utenfor ekteskap. Hun oppga Ole Olsen, Per Persen, Hans Iversen, Ola Nordmann, og Jens Olsen som mulige fedre." Andre muligheter som ga tydeligvis flere deltakere en aha-opplevelse var f.eks. muligheten til å angi at en far eller mor var usikker. Usikkerheten uttrykkes deretter som et '?' foran fars- eller morsnummeret.

Er du også bruker av Family Edge kan det kanskje lønne seg å delta på en temakveld senere?

Temadag om MegaRead og modemkommunikasjon arrangert

Lørdag 13. juni samlet vi 7 medlemmer i Fysiologi-labben ved Ernæringsinstituttet på Blindern. Her rigget vi oss til med diverse PC-er og overhead-skjerm. (Alf forsøkte å kople sin maskin til et modem, men linjen ut ville ikke virke, så vi fikk dessverre ikke logget oss inn på noen BBS, men som Ingrid Espelid sier, "vi hadde jukset litt på forhånd"). Etter en kort orientering om hva en BBS er ved Bjørn Nilsen, gjennomgikk Alf kort om hva som kreves for å kommunisere med en BBS og gjennomgikk så kort montering og oppsett av kommunikasjonsprogrammet Telix.

Deretter slapp Bjørn Nilsen til igjen for å gjennomgå hovedtemaet, MegaRead. Dette ble gjennomgått i detalj, montering, oppsett (spesielt om hva man må gjøre for å få Telix og MegaRead til å snakke sammen), hvordan laste opp og laste ned fra BBS, og ikke minst, hvordan man går frem de første gangen man bruker MegaRead.

Bjørn hadde laget et par download-filer til bruk ved kurset, og disse ga nok et godt inntrykk om hvordan man går frem de første gangene.

Videre viste Bjørn hvordan man går frem når man leser nye innlegg og finner ut at man vil gå tilbake til eldre innlegg. Dette kan være aktuelt om man har lastet inn 200 nye innlegg og vil lese de gamle innleggene før man fortsetter å lese uleste innlegg. En annen mulighet som flere ikke kjente til var hvorledes gå tilbake til forrige innlegg i tråden når denne har en annen subjektlinje.

Avslutningsvis fortalte Bjørn om hvordan rydde opp i databasen og hva man

da *ikke* gjør! Den etterfølgende teksten beskriver en annen måte å utveksle informasjon om stedsnavn man arbeider med. Formatet er nettopp tatt i bruk på Roots-L hvor Karen Isaacson er ansvarlig for listen, sammen med Family Index som sendes ut 4 ganger i året over nettet. Kanskje et format som kan benyttes av oss også i fremtiden?

The Inaugural Roots Location List

Karen Isaacson

Hi all,

Here's the very first list. I'm about to skip town for the weekend, but when I get back I'll store it on the listserver and deal with as many comments as I can before I leave town again. (What a month!)

Some of lists I received, I sent back and asked for dates. Others I did not. Consistency is the hobgoblin, and all that, but would those of you who are missing dates kindly consider sending them in?

What these are (in case anyone has forgotten already) are locations that are being researched by Roots-L subscribers and soc.roots readers and various other hangers-on. So if you had ancestors living in the same place in the same period, it might be beneficial to compare notes — maybe you are kinfolk or maybe you can help each other track down unique sources dealing with the area, or perhaps you can speculate about what the weather is like.

The format is pretty much self-explanatory. The last field is the nametag. You can use it to look up the submitter in the address list (mailed after this message, so you've probably already seen it) and contact them however works best.

Comments? It has been suggested that we add to these listings a code that shows whether we are just interested in the area, have a vast library of source material, live there, whatever. What might this code look like? It sounds like a good idea to me? And does anyone have any other good (or even bad) ideas?

In particular, I think we may have to settle on some system for representing the various vowels, rather than each of us inventing our own. I don't really have time to conduct a survey, but I'm not going to be very popular with Alf if we get in a big public debate, either. Seems like there are three schools — ignore the special marks (Wurttemberg), expand them (Wuerttemberg), or pretend them (Wu"rttemberg). I simply cannot do the "right", as they get changed when mailed to me into all sorts of crazythings, trust me. If anyone has a strong opinion, let me know. So far, I've received one private vote for ignoring them. In the list below, anything goes.

Karen
karen@rand.org

The Roots Location List, Take I

NOR,Kristiansund,Surnadal 1500-now rew
NOR,Stavanger,Jelsa 1500-1900 rew
NOR,Stavanger,Marvick 1500-1900 rew
NOR,Trondheim,Surnadal 1500-now rew
NOR,Vennesla 1600-now vigeland
SWE,Aelvsborg,Dalskog,Tegen 1877-1967 niklas
SWE,Aelvsborg,Dalskog,Trollungsbryn 1884-? niklas
SWE,Aelvsborg,Eriksberg,Gate 1748-177x niklas
SWE,Aelvsborg,Eriksberg,Hoekhultet 177x-1831 niklas
SWE,Aelvsborg,Eriksberg,Horsbolmen 179x-1838 niklas
SWE,Aelvsborg,Eriksberg,Naetaasen 1809-1846 niklas
SWE,Aelvsborg,Eriksberg,Strete-Westergaarden 178x-179x niklas
SWE,Aelvsborg,Eriksberg,Tunarp 1823-1839 niklas
SWE,Aelvsborg,Oer,Aasen 1800-1886 niklas
SWE,Alvsborg,Dalskog,Kappebo 1857-1872 karen
SWE,Alvsborg,Dalskog,Karr 1872-1883 karen
SWE,Alvsborg,Dalskog,Lapperud 1800-1830 karen
SWE,Alvsborg,Holm,Asnebyn 1735-1769 karen
SWE,Alvsborg,Holm,Vassby 1824-1834 karen
SWE,Alvsborg,Holm,VassbyVastra 1777-1840 karen

karen

Karen Isaacson, karen@rand.org,
uunet!randvax!karen Prodigy:
XRBV26B 27991 Caraway Lane,
Saugus, CA 91350 GENie:
K.ISAACSON3

niklas

Niklas Petrusson, balrog@cs.umu.se
Phone (Sweden): 090 192792
Historiegra"nd 6A-123, 907 34
Umeaa, Sweden

rew

Bob Warren,
rwarr@ameris.center.il.ameritech.com.
1108 W. Chatham Dr., Palatine, IL
60067 Tel. 708-358-5004

vigeland

Rik Vigeland, 7253 Seven Oaks,
Canby OR 97013
rikv@cs.mentor.com,
uunet.uu.net!mntgfx!rikv, Prodigy:
KTFF04A

Ny BBS-konferanse?

Jeg fikk denne meldingen fra Bo Kleve som er ansvarlig for DIS Family hos DIS i Sverige! Adressen til Bo er enten Bo Kleve på maskinen 2:204/405 eller Bo.Kleve@f405.n204.z2.fidonet.org eller BoK@lidac.liu.se (De to siste er Internet adresser beregnet på E-Mail. X400-formatet (TeleMax400) er ikke kjent pr idag.)

“Jag har tillsammans med ett par danska noder dragit igång en nordisk släktforskningskonferens (Genealogi i Norden) och söker norska och finska noder som kan vara intresserade. Ska höra hur det går för DIS Finland att få fart på en BBS. OBS att detta inte är DIS i Danmark som är inblandat utan ett privat initiativ från Danmark.

Om du har någon som är intresserad av att gå med i nordiska släktforskarmötet, så kan du be dom skicka ett mail till 2:204/405, så ser vi att det verkar fungera. Jag har inga fler noder i Sverige än, så hur spridningen ska ske är inte klart ännu. Troligen går vi utanför FIDOnet och kör det genom direktuppkoppling.”

Temadag i DISGEN avholdt

Søndag 14. juni samlet 13 deltakere seg til en gjennomgåelse av DISGEN i fysiologilaben i ZEB-bygget ved UiO. Etter en kort presentasjon av alle deltakere hvor de gjenga kort hva man hadde problemer med, startet Alf opp med historikken for Disgen og deretter om hvordan tidligere versjoner av Disgen knyttet sammen en familie og hvorledes det gjøres i v. 5. Deretter ble montering av programmet kort gjennomgått og deretter konfigurering av skriver o.l. Etter dette ble så registrering av den første familien og hvorledes man utvider denne gjennomgått. Deretter tok Alf for seg reelle data og viste hvorledes man kan kople sammen to allerede registrerte personer, både ut fra situasjonen hvor man sitter med et feil registrert ekteskap og der hvor man må ut i databasen og søke. Etter en kort kaffepause gikk Alf så videre med å vise hvorledes man setter opp de forskjellige presentasjoner og hvilke effekter dette har. Til sist ble eksport til DISFAM vist. Vi håper å kunne arrangere nye kurs til høsten. Kan hende vil vi da samle kursdeltakere i Family Edge, Disgen, Brothers Keeper, Slekt, Slekt og Gård og andre programmer til en felles kurs-weekend. Vi arbeider for at dette kan avvikles 12.-13. september. Eksakt dato og sted vil bli sendt ut som egen brosjyre i nær fremtid. Har du noen ting du gjerne vil ha gjennomgått? Kontakt i så fall foreningen snarest.

E-mail for deg?

E-mail via Internet vil nå etter hvert bli tilgjengelig også via BBS (som oftest mot betaling for å dekke kommunikasjonskostnader). Således har dette vært tilgjengelig en stund via Bergen By Byte. I den senere tid har også Thunderball Cave gjort dette tilgjengelig. På Thunderball Cave vil du også kunne lese såkalt Usenet Netnews meldinger. Du kan f.eks. bruke MegaRead til å hente dine meldinger for lesing lokalt. Kan hende er dette rimeligst for deg som har E-mail på kontoret, men må sitte online med modem for å lese posten når du er på ferie. Du omdirigerer da all post til din adresse på Cave. Brukernavnet lages av ditt logon-navn og nodeadresse *thcave.no*. Min adresse ville da f.eks. være *Alf.Christophersen@thcave.no* (NB. Ikke bruk denne, men adressen som vises på annet sted i artikkelen)

Kontakt ellers Jon Orten for flere detaljer.

Hvorfor E-mail via Internet i tillegg til alt annet?

For slektsforskere er kanskje muligheten for søk i *BIBSYS* den viktigste årsaken. *BIBSYS* er en stor biblioteksdatabase som befinner seg i Trondheim. Normalt er denne tilgjengelig kun for universitetsansatte og forskere. *BIBSYS* må man ha en konto på for å bruke den interaktivt, men nylig åpnet man adgang til å søke i den via E-mail. Dette skjer ved å sende en søkeprofil som elektronisk post til adressen *GENSERV@BIBSYS.BITNET*

Subjektlinja inneholder søkeprofilen, mens tekstkroppen inneholder søkeopsjoner. Uten søkeopsjoner får man maksimalt 10 referanser i retur. Hvis subjektlinja inneholder ordet "info", vil man få tilsendt bruksanvisningen.

En annen grunn kan kanskje være at man er interessert i å komme i kontakt med forskere i andre land. Da kan man sende brev til adressen *Roots-L@vm1.nodak.edu* og det vil da bli spredt til mange tusen datamaskiner i de fleste land i verden, i den senere tid også Russland, de Baltiske stater, Ukraina og de fleste andre østblokkland. Så har du forsvunnet slekt i disse landene kan det være du kan få kontakt på denne måten. (Det sendes ut brev om østblokklandene ukentlig).

Roots-L har også en database-funksjon så du kan lete opp gamle innlegg. Ta kontakt med *alf.christophersen@nutri.uio.no* (ikke ring! Jeg må sende den som E-mail og trenger din adresse!) og jeg kan sende deg en søkeprofil-mal.

Videre kan du sende E-mail til CompuServe-abonnenter, FIDO-net brukere, TeleMax400 og et meget stort antall andre nettverk som det ikke lar seg gjøre å nevne her.

Det er faktisk fantasien din som er begrensingen (samt pengepungen) ved bruken av E-mail!

Velkommen på Internet!

Alf Christophersen

Köpguide för datorsugna släktforskare

Lars Wallgren

Redan när man som släktforskare har ett material på 100 - 200 personer, lönar det sig att använda datorn som hjälpmedel. När man har större material är det så småningom en absolut nödvändighet. Datorn håller reda på personerna och deras släktskapsförhållanden. Med hjälp av den kan man göra utskrifter av antavlor och stamtavlor i tabellform eller grafisk form, och med den kan man göra register som innehåller de uppgifter man önskar. Vill man ha utbyte med andra släktforskare, underlättas detta av datorn. Ett bra släktforskningsprogram kan dessutom utföra många andra saker man önskar sig som släktforskare.

Fler och fler släktforskare använder också datorn, och fler lär det bli, särskilt som datorerna idag är billiga och lätta att använda. Men, faror lurar på datorspekulantens väg!

Faror på vägen

Priserna sjunker från dag till dag och priskriget, som verkligen kommer konsumenterna tillgodo, är definitivt inte slut än. Tvärtom, priserna sjunker i accelerande tempo.

Ett par exempel: Den skola där jag arbetar, köpte 1986 Ericson PC-datorer för 25000-30000 kr per styck. Idag kan man inte köpa nya motsvarande, men om man kunde, skulle de nog kosta ungefär 2000 kr.

I december -89 köpte skolan en billig dator med 286-processor för 15000-16000 kr exkl moms och idag kan man köpa motsvarande för 5000 kr.

I detta läge finns det mindre nogräknade firmor, som försöker sälja ut föråldrade datorer till rövarpriser, i hopp om att datorovana människor ska nappa. Det finns alltså vissa risker för den som börjar bli sugen på att köpa en dator, och som i likhet med de flesta människor inte har hunnit sätta sig in i vad branchspråket betyder och var prisnivån bör ligga. Idag är datorerna en attraktiv realitet, men också en möjlighet att bli lurad om man inte passar sig.

Därför vill jag försöka ge en liten förklaring till datavärldens "hemliga" språk, och också ange ungefär vad det är rimligt att betala idag, under första halvåret av 1992.

Liten branchöversikt

Till att börja med, vilka typer av persondatorer finns och vilka lämpar sig för släktforskning? Med någon förenkling kan man urskilja 4 grundtyper:

1. IBM-datorer. IBM lanserade persondatorn på allvar och är fortfarande den största enskilda persondatortillverkaren men deras priser ligger över kopiornas (se nedan) och det är därför sällan någon bra idé för en släktforskare att köpa en "äkta" IBM. Vill man sedan bygga ut en IBM-dator är också tillbehören dyrare. IBM är genom sin produktionsstorlek, sin världsomspännande försäljningsapparat och servicetäthet framförallt företagets dator.

2. **IBM-kompatibler eller kopior.** Varken processorerna eller operativsystemet i IBM-datorerna görs av IBM själva och bland annat därför har det varit fritt att kopiera konstruktionen. I dag är den vanligaste persondatorn en IBM-kompatibel, d v s en dator som är konstruerad nästan precis som en IBM och på vilken man kan använda all programvara gjord för IBM (och kompatiblerna förstås), och det är inte lite det. Det är i denna del av marknaden det största priskriget rasar. Denna typ av dator är alldeles säkert också den vanligaste för släktforskningsändamål. Till den finns diverse släktforskningsprogram av vilka det mest kända i Sverige är DIS-GEN. IBM och deras kopior kallas också PC (personal computer), vilket kan vara förvirrande eftersom beteckningen ibland också används för persondatorer av alla slag. När jag i denna artikel använder beteckningen PC avses emellertid IBM och IBM-kompatibler.

3. **Macintosh-datorer.** Dessa datorer hade länge ett stort försprång framför IBM och kompatiblerna vad det gäller användarvänlighet och bildskärmsgrafik. Priset har dock alltid varit högt, och deras del av den totala marknaden har aldrig varit så särskilt stor. Idag har priserna på Macintosh sänkts men i gengäld har IBM och kompatiblerna lyckats åstadkomma nästan samma användarvänlighet till vänligare priser. Macintoshen är dock en trevlig upplevelse och det finns till den flera släktforskningsprogram, bland annat en version av DISGEN och ett program kallat SunriseGEN.

4. **Amiga, Atari och liknande.** Dessa datorer är dataspelens mästare och påminner något om Macintosh, men har knappast någon programvara som är speciellt intressant för släktforskare.

Anhängare till PC (dvs IBM-kompatibler) och Mac brukar föra rena krig om vilken typ av datorer som är den bästa, och bland Mac-frälsta brukar man betrakta PC med upphöjt förakt.

Båda datortyperna har dock fördelar och dessutom minskar skillnaden dem emellan alltmer. Den största delen av denna artikel ägnas åt kompatiblerna eftersom det är där det överväldigande största utbudet finns.

Datorn - en byggsats!

Det finns en mängd firmamärken bland IBM-kompatiblerna, Victor, Dell, Copam, Leo och allt vad de heter. Men det innebär inte att komponenterna inne i datorerna är av dessa fabrikat. Det finns ett fåtal stora tillverkare av komponenter och ungefär samma "grejer" sitter i alla datorer. Därför ska man hellre se en dator som en "bygg-sats", uppbyggd av olika komponenter från olika tillverkare, än att se den som en komplett märkesvara. På grund av detta är det också svårt att säga om det eller det fabrikatet är bättre än något annat, det beror naturligtvis på vad som sitter i!

Man ska också vara uppmärksam på att **nypriser på datorer och tillbehör i stort sett alltid anges i priser exklusive moms.** Därför skriver jag också nedan alla priser i denna artikel utan moms, så att man vänjer sig. Det förekommer också att bildskärm inte ingår i det angivna priset.

Så här kan det stå i en typisk datorannons:

386-sx 20 Mhz, 2 Mb RAM, HD 42Mb, FD 1,44 , VGA. Inkl DOS 5.00 9950:-

Det är ganska naturligt att en som ännu icke skådat datorljust kan drabbas av en lätt trötthet vid åsynen av detta. Men det är inte så krångligt som det verkar!

Det går att förstå!

Vi börjar med 386-sx. I IBM-datorer och kompatiblerna (liksom i andra typer av datorer) finns det något som både kan liknas vid såväl datorns hjärta som hjärna. Det är processorn. Den styr hur fort datorn jobbar, hur mycket den jobbar med för varje "hjärtslag" och även hur den jobbar. De första persondatorerna från IBM hade en processor som heter 8088. Den var jämförelsevis mycket långsam. Den ersattes senare av 8086 som så småningom gjordes en aning snabbare. Datorer med 8086-processor brukar kallas XT. Ett stort steg fram togs med processorn 80286. Den var avsevärt snabbare och har också förbättrats sedan den första versionen. Datorer med 286-processor brukar kallas AT.

För några år sedan kom 80386-processorn som är bra mycket vassare än 286:an. Såväl 386:an som 286:an utför dessutom mer arbete per "hjärtslag" än sina respektive föregångare. En enklare variant av 386:an är 386 sx som är en sorts blandning mellan 286 och 386, skulle man kunna säga med en slarvig förenkling.

Sen några år finns också den väsentligt snabbare 80486. Datorer med denna processor har varit dyra, men är nu på väg ner i pris och vid slutet av 1992 kan jag tänka mig, om nuvarande tendens står sig, att man kan få en komplett 486-dator för 11000-12000 kr exkl moms. Redan nu hittar man 486:or under 15000 kr. Det rör sig då ofta om 486-sx som är en komplett 486-processor men där matteprocessorn är avstängd. Matteprocessor är en processor avsedd för avancerade beräkningar. Den

finns inte med i de flesta datorer. För släktforskningsändamål behövs den inte ens om man har 10000 anor.

Alla dessa processorer har länge utvecklats och tillverkats av ett företag som heter Intel. Intel har varit ensam på hela denna marknad. Nu har emellertid även Intel fått konkurrens av företag som tillverkar processorer som är helt kompatibla med Intels och har samma nummerbeteckningar, t ex 386, men är billigare, och enligt tester minst lika bra. Idag tillverkas de snabbaste 386-processorererna i själva verket inte av Intel utan av ett företag vid namn AMD.

Vi fortsätter med 20 Mhz. Ja, det är helt enkelt datorns "hjärtfrekvens" för att fortsätta denna liknelse. Den pulserar 20 miljoner gånger per sekund. Där kan man snacka om hjärtflimmer. Egentligen heter det klockfrekvens, och anger helt enkelt hur snabb datorn är. Men, klockfrekvensen är inte det enda som avgör hur snabb datorn är.

2 Mb RAM. Mb står för megabyte. En byte motsvarar ett tecken och en kilobyte är alltså (ungefär) 1000 tecken och en megabyte (ungefär) 1 000 000 tecken. RAM är det samma som internminne eller arbetsminne. Det är det elektroniska minne som sitter i datorns chips, och som fungerar så länge datorn är påslagen och arbetar med ett program. RAM-minnet är oerhört snabbt. Därför är det bättre ju mer RAM-minne man har, för då kan datorn ha mer av programmet där samtidigt. Egentligen kan IBM's och kompatiblernas operativsystem DOS (mer om detta nedan) inte använda mer än 640 Kb RAM-minne, men modern programvara har olika sätt att komma förbi det där.

HD 42 Mb, då? Jo, när man stänger av datorn eller slutar jobba med just det programmet man höll på med, då töms RAM-minnet. Det fungerar bara så länge det ligger en strömkrets på. Därför har man olika magnetiska minnen som i princip fungerar som bandspelarband som man spelar in musik på. Idag har alla nya datorer hårddisk (HD). Det är inbyggda magnetskivor där man lagrar sin programvara och sina minnesfiler, t ex sådant man skrivit i ordbehandlingsprogrammet eller sina släktdata. Minimum idag är hårddiskar på c:a 40 megabyte, men redan nu krävs ofta mer utrymme och redan inom ett år kommer standard att ligga på 80 eller c:a 100 Mb.

FD 1,44 Mb. FD står för "floppy disk" men i Sverige säger vi disketter. En diskett är en magnetskiva av tunn plast inbakad i papp- eller plasthölje. Innan hårddiskarnas tid hade man ofta två diskettstationer av samma typ i datorn och så hade man en diskett med programmet i den ena och en minnesdiskett i den andra.

Idag använder man disketter för att ta säkerhetskopior, eller för att flytta information från en dator till en annan m m. Det finns två huvudtyper av disketter: 5,25-tums med papphölje och 3,5-tums med plasthölje. Ingen av diskettyperna går att köra i varandras diskettstationer. Vill man alltså kunna använda båda formaten måste man ha en diskettstation av varje sort.

För att ytterligare krångla till det hela finns det en äldre och en nyare typ av båda diskettformaten. Den äldre 5,25:an rymmer bara 360 Kb, den nyare 1,2 Mb. Den äldre 3,5:an rymmer 720 Kb, den nyare 1,44 Mb. Det finns ingen anledning idag att köpa en dator vars diskettstation(er) bara klarar de äldre disketterna.

Vad är VGA nu då? VGA är beteckningen för en typ av bildskärmsgrafik som datorn skickar till skärmen och som skärmen då ska kunna klara av. Grafiken tillhör också det som utvecklats mycket snabbt. Modern programvara bygger på att man har bra grafik och helst färg. De vanligaste standarderna för grafik är Hercules, CGA, EGA och VGA. Hercules är enbart monokrom, de andra kan vara antingen monokrom eller färg. Idag säljs nästan bara VGA.

Och så till slut DOS 5.00. DOS är det operativsystem som nästan alla kompatibler använder. Vad är då operativsystem? Operativsystemet är programfiler som läses in i datorn direkt vid start och som håller reda på de olika delarna i datorn och ser till att de fungerar tillsammans. DOS gjordes av bolaget Microsoft till IBM's första persondatorer och har sedan gradvis förbättrats. 5.00 är helt enkelt versionsbeteckningen.

Vad ska man då köpa och vad ska man betala?

Krav och priser

Den nya versionen av DISGEN t ex kräver inte mer än 512 Kb RAM och går att köra på två diskettstationer utan hårddisk. Men tro mig, det blir inte speciellt kul. Naglarna kommer att vara bitna. Det finns också en annan aspekt.

När man börjat använda en typ av programvara, brukar det föra med sig ett stort intresse för annan programvara. Ordbehandling är t ex en av teknikhistoriens mest arbetsbesparande uppfinningar. Och om släktforskning ska vara mer än en egotrip, krävs det också att man kan presentera sina rön på ett

intresseväckande sätt. Min släkt till exempel, har visat ett synnerligen begränsat intresse för att läsa antavlor i tabellform sida upp och sida ner.

Därför har jag som släktforskare blivit mycket intresserad av layout; att kunna presentera t ex en antavla med snygg utskrift, olika rubriker, porträtt, bilder av hus där släkten bott etc. Då vill man jobba med Desktop Publishing-program som är dataverktyget för just detta. Det kräver lite mer av maskinvaran.

Idag, i de stora prisfallens tid, finns det ingen anledning att köpa något enklare än en 286:a och frågan är om man ska låta sig nöja med detta. De sista månaderna har annonser för 286:or i stort sett helt försvunnit. Detta beror dels på prisfallen på 386:or och 486:or, dels på att den största delen av programmen som säljs idag är avsedda att köras i programmiljön Windows. För att kunna köra dessa program fullt ut krävs en 386:a.

2 Mb RAM är idag standard eftersom få datorer idag säljs med mindre internminne än så. Många väljer idag att ladda sin dator med 4 Mb eller mer. Det är återigen Windows grafiska arbetsmiljö som är minneskrävande. Men RAM-minne är något man kan köpa till efteråt, när man märker att man behöver det. Minimipris idag är ungefär 300:-/Mb.

Hårddiskens minimistandard är som sagt 40 Mb. Sitter man inte i sjön ekonomiskt är det en klok investering att lägga lite extrapengar på en något större hårddisk.

Det finns idag, som sagt, ingen orsak att köpa en dator som bara klarar de äldre diskett-typerna. Ska man bara ha en diskettstation är det bäst att ha en 3,5-tums. 5,25-tummarna verkar vara på väg ut nu. Mest praktiskt, men absolut inte

nödvändigt, är att ha båda formaten. En extra diskettstation brukar vid nyköp kosta c:a 700-800 kr.

Grafiken då? Jag tycker nog att man vid nyköp idag, inte ska köpa något enklare än VGA-färg. Bra bildskärmsgrafik gör datajobbet vilsammare och roligare. Vill man inte betala för färg, rekommenderar jag "paperwhite"-VGA dvs svart text på vit botten.

Man skall alltid se till att DOS är installerat på datorn när man köper den. Det kan bli ganska besvärligt för en nybörjare annars. Jag har själv fått gå till databutiken med svansen mellan benen och be om hjälp. Den gången var det emellertid fel på DOS-installationsdisketterna (brukar jag säga). Den senaste DOS-versionen är 5.00 och skiljer sig från de äldre genom ett bättre utnyttjande av RAM-minnet. Man ska absolut inte använda lägre DOS-version än 3.30.

Hur mycket ska man betala då?

Under rubriken "Dataaktuellt" i Dagens Nyheter 10/3 1992 återfanns följande priser som får räknas som billiga.

386-sx 25 MHz, 2 Mb RAM, 45 Mb HD, 3,5 FD, Super-VGA färg, 9950 kr.

386 33 MHz, 4 Mb RAM, 80 Mb HD, i övrigt samma som ovanstående, 10895 kr.

486 33 MHz, 4 Mb RAM, 107 Mb HD, i övrigt samma som ovanstående, 16950 kr.

Macintosh

Processorerna i de olika Macmodellerna är inte desamma som i PC dvs IBM-kompatiblerna, utan är tillverkade av företaget Motorola. Dessa processorer är duktigare på att hantera minne än vad IBM-kompatiblernas processorer är. De kan jobba med flera saker samtidigt på ett bättre sätt. Operativsystemet är redan från början byggt för att kunna använda mycket internminne, vilket ju är DOS-systemets stora black om foten. Även grafiken hanteras på ett sätt som gör den betydligt snabbare. Detta tillsammans gör att samma klockfrekvens i en Mac och i en PC ger mer utdelning i Macen.

Mac-modellerna

Den enklaste Mac-modellen är Classic. Den har en 8 MHz 68000-processor, som är den enklaste av processorerna som används i Macintoshfamiljen. Classics bildskärm är hopbyggd med själva "datorlådan" och bara på 10 tum (standard på PC är 14 tum) och är dessutom svartvit. På denna dator fungerar inte heller det senaste, kritikerrosade operativsystemet för Mac, som heter System 7. Hårddisken är på 40 Mb och den levereras oftast med 2 Mb internminne, men kan bara byggas ut till 4 Mb. Denna dator kostar runt 9000 kr.

Classic II ser ut som lillebror Classic men processorn är en 16 MHz 68030 och kan därför använda System 7. Däremot har den samma inbyggda svartvita 10-tumsskärm som faktiskt är irriterande liten på en i övrigt relativt kraftfull dator. Den kan ha 2 - 10 Mb internminne och kostar c:a 12000 med 40 Mb hårddisk.

När man kommer högre upp i prisklasserna lämnar man den klassiska Macens inbyggda bildskärm. Detta innebär också, vilket man bör vara uppmärksam på, att priserna i handeln ofta anges utan bildskärm.

Modell LC har processorn 68020 på 16 Mhz, 2 - 10 Mb internminne och kostar med 4 Mb internminne, 40 Mb hårddisk och 12-tums färgskärm c:a 17 000 kr. På 68020-processor kan man inte heller köra System 7.

Vill man ha rejält avancerade datorer i Macserien kan man titta på modell IIsi som har 68030-processor på 20 Mhz. Den kostar ungefär 20000 utan bildskärm men med 40 Mb hårddisk och 3 Mb internminne. Vill man lägga till större hårddisk får man också lägga till c:a 3000 för varje 40 Mb man adderar.

Storebror IIsi heter Ici och är enligt reklamen ytterligare c:a 70 % snabbare och c:a 10000 kr dyrare.

Det finns också Macintosh Quadra-serie med 68040-processor men då är man uppe i priser på 50000-75000 kr och det är väl knappast intressant för en vanlig stackars släktforskare.

Plus och minus

På plussidan för Mac noterar man alltså det snabba operativsystemets goda hantering av internminne och den likaledes snabba grafiken. När det gäller Macens användarvänlighet så finns den naturligtvis fortfarande där, men försprånget till PC-maskinerna är idag mycket mindre sedan Windows-programmen har slagit igenom som standard på PC.

Windows 3.1 som kommer under våren 1992, uppges också ha snabbare grafik än sin succéföregångare 3.0. Detta gör att skillnaden krymper ännu mera mellan Mac och PC.

På minussidan finns naturligtvis priserna. Det finns ingen konkurrens på komponenter för Mac och det har bidragit till att Macen fortfarande är rätt dyr.

Prissättningen i Sverige styrs från ett kontor i Paris och endast små justeringar görs från listpriserna. Visst kan du köpa en Classic för under 10 000 men då har du en för priset långsam dator med 10-tums svartvit bildskärm, vilket får anses som föråldrat. Dock ryktas det om förestående stora prissänkningar även på Mac. En annan nackdel med Mac är det relativt lilla utbudet av programvara. För PC finns det idag fantastiska mängder ständigt förbättrade program. Även här gör konkurrensen på PC-sidan att utbudet är större och billigare.

Begagnat kan löna sig?

Priserna ovan gäller alltså nya datorer. Det finns också en snabbt växande privat begagnatmarknad både för PC-kompatibler och Mac. Däremot säljer datafirmorna själva i stort sett ingenting begagnat.

Det kan vara vettigt att undersöka vad man kan komma över begagnat. Men man får passa sig noga eftersom man är tämligen rättslös som konsument när man köper privat. Under de senaste 3 - 4 åren har också kvalitén på komponenter och hårdiskar blivit betydligt bättre medan speciellt äldre hårddiskar ibland går sönder.

Det är roligt med datorer

Prisfallen gör alltså att det finns mycket stor anledning att se upp med firmor som försöker prångla ut föråldrade datorer till omoderna priser. Men om man är försiktig och inte förivrar sig, utan gör en ordentlig koll på vad marknaden har att erbjuda,

kommer man antagligen att kunna göra ett bra köp. Det är trots allt köparens marknad just nu.

Och en sak till:

Det är inte bara en praktisk möjlighet eller nödvändighet att jobba med datorn i släktforskningen, det är roligt också.

Skrivare

För att det man samlat på sig i sin dator ska komma ut till omvärlden behöver man en skrivare. Många människor har turen att kunna använda skrivaren t ex på arbetsplatsen mot en viss avgift. Men för alla dem som inte har den möjligheten eller som vill kunna arbeta med hela produktionen hemma, återstår endast alternativet att skaffa sig en egen skrivare. Precis som när det gäller datorer är priserna på skrivare på väg neråt, i många fall till priser som är attraktiva för privatpersoner.

Det finns tre huvudtyper av skrivare:

Matrisskrivare . Dessa skrivare arbetar på så sätt att ett antal nålar skjuter ut ur ett munstycke och bildar bokstäver eller andra tecken. Nålarna trycker mot papperet med ett färgband emellan.

Det finns två vanliga typer av matrisskrivare: 9-nålars och 24-nålars. Ju fler nålar desto tydligare skrift. På enkla matrisskrivare ser man tydligt punkterna som tecknen är uppbyggda av. Det är ganska fult och känns rätt störande när man läser någon längre text. Men om man använder de typsnitt som finns inbyggda i skrivaren brukar det bli relativt bra resultat. Försöker man däremot skriva med Windows-typsnitt på matrisskrivare blir man kanske besviken över resultatet. Typsnitt eller fonter, som det också kallas ibland, är alltså de olika typografiska stilar som man använder i datorn och på skrivaren.

Bättre resultat med de inbyggda typsnitten får man om man använder en funktion som heter NLQ (det kan heta något annat på en del skrivare) och som innebär att skrivaren trycker varje tecken två gånger med en liten förskjutning.

Matrisskrivaren skriver jämförelsevis snabbt - så länge man inte använder NLQ; då går det betydligt långsammare. Den ger också ifrån sig ett ganska högljutt knatt-rande. Den största fördelen är priset samt att det finns en ganska stor privat marknad med begagnade matrisskrivare.

Priserna på matrisskrivare börjar ungefär vid c:a 2000 kr exkl moms och för det priset får man en ganska hyfsad 24-nålars skrivare av välkänt märke.

Dessutom tillkommer kostnaden för färgband som ligger på 50-100 kr. Hur länge ett färgband räcker beror på hur mycket man använder den högre utskriftskvaliteten; kör man bara NLQ räcker ett färgband bara 400-500 papper. Man bör vara uppmärksam på att inte alla färgband ger arkivbeständiga utskrifter. Originalfärgband som alltid är färgade med kolpulver ger arkivbeständighet men däremot inte anilin, som används i piratfärgband.

Bläckstråleskrivare . Dessa skrivare arbetar i viss mån på samma sätt som matrisskrivare. Texten består av punkter som bildas genom att bläck pressas ut genom små munstycken.

Bläckstråleskrivarna utvecklar sig snabbt just nu, de skriver snyggare samtidigt som de blir allt billigare. Oftast skriver de något långsammare än matrisskrivare, men i gengäld är moderna bläckstråleskrivare mycket tystgående.

Vissa firmamärken har lanserat mycket

små, portabla, bläckstråleskrivare som lämpar sig väl för hemmet också. I det nya Windows 3.1 ingår typsnitt som heter True Type. Med True Type kan man skriva ut direkt med relativt gott resultat på dessa bläckstråleskrivare. Kvalitén ligger någonstans mitt emellan matrisskrivare och laserskrivare.

En sådan liten bläckstråleskrivare kan man idag köpa från strax under 3000 kr. De lite större, som är snabbare och har flera inbyggda typsnitt, kostar från ungefär 5500 kr. Bläcket kommer från patroner som måste bytas med jämna mellanrum. På de små skrivarna räcker en patron c:a 500 kopior. Bläckpatroner kostar 150-300

Matrisskrivare

Priser från c:a 2000 kr

- + Billig i inköp
- + Billig i drift
- + Skriver relativt snabbt utan NLQ
- + Skriver ganska snyggt med NLQ och inbyggda typsnitt
- + Stort utbud även på begagnat

- Skriver fult utan NLQ
- Skriver långsamt med NLQ
- Högt ljud

kr. Priset per kopia blir, åtminstone på de små skrivarna, något högre än på matrisskrivarna.

Laserskrivare . Laserskrivare var tills nyligen en exklusiv maskin för de stora kontoren men idag börjar de närma sig prisnivåer som är intressanta för vanliga dödliga. Priserna på laserskrivare sjunker idag snabbare än på de andra skrivartyperna.

Laserskrivaren liknar till viss del en kopieringsapparat i konstruktionen.

Men i laserskrivaren formar en laserstråle utskriften på en trumma. Där laserstrålen träffat trumman fastnar färgpulver. Detta överförs sedan till papperet när det vandrar genom skrivaren.

Det bästa med laserskrivarna är naturligtvis utskriftskvalitén. Den närmar sig i många fall den du får på ett professionellt tryckeri. Laserskrivaren innebär ett otroligt lyft för den som är intresserad av layout. Den är inte speciellt snabb om man inte väljer de riktigt dyra modellerna, men den är tämligen tyst.

I en laserskrivare måste man ha en hel del minne. Den bygger nämligen upp hela sidan i skrivarminnet innan den skriver ut den. Extra minne till skrivare är dyrare än till datorer. Man ska alltid ta reda på hur mycket minne som ingår när man köper en laser.

Postscript kräver minst 2 Mb minne i skrivaren men när man väl har det ökas utskriftshastigheten och man får minst 35 fonter att välja mellan.

Det har talats om att laserskrivare släpper ut farligt ozon och att man därför inte bör arbeta i samma rum som apparaten ifråga, men vanliga laserskrivare, speciellt de mindre, billigare modellerna, släpper ut knappt

mätbara mängder, långt under

gränsvärdena. De har också utbytbara ozonfilter. En vanlig kopieringsmaskin släpper ut betydligt större mängder.

Idag sjunker som sagt priserna på laser och i mars 1992 kan man få en laserskrivare utan Postscript för c:a 7500 kr. Med

Postscript får man lägga upp ungefär 10500 kr. Istället för matrisskrivarens färgband och bläckstråleskrivarens färgpatron, har man i lasern en tonerkassett. Kostnaden och livslängden på tonerkassetter varierar mycket beroende på olika modellers konstruktion. Den kostar allt från c:a 300-1500 kr och klarar från 3000 ända upp till 15000 sidor. Laserskrivarnas tonerkassetter innehåller kolpulver och utskrifterna räknas som arkivbeständiga.

Lars Wallgren

Bläckstråleskrivare

Priser från c:a 3000 kr

- + Skriver snyggare än matrisskrivare
- + Skriver tyst
- + Relativt billig

- Skriver inte så snyggt som laserskrivare
- Något dyrare i drift än matrisskrivare

Laserskrivare

Priser från c:a 7500 kr

- + Skriver mycket snyggt
- + Tystgående
- + Priser på väg ner

- Fortfarande i dyraste laget för en privatperson

Nye Medlemmer

3381 Carl-Henrik Aasen, ÅSGÅRDSTRAND	3415 Inge Hånes, FJELL- HAMAR	3440 Arnstein Slinning, ÅLESUND
3432 Rune Andersen, SØRSKOGBYGDA	3395 Per-Chr. Isaksen, FREDRIKSTAD	3436 Morten R. Solberg, SPYDEBERG
3393 Hermann Aumoen, TYNSET	3408 Gabriel Jacobsen, SANDNES	3404 Knut E. Sparre, OSLO
3434 John-Harald Gaarder Aune, SKOGN	3409 Jens Jonsrud, HØNE- FOSS	3387 Jostein Stenseth, RYKKINN
3424 Reidar Ballestad, SKIEN	3401 Otto Jørgensen, SKEDSMOKORSET	3397 Stjørdal folke- bibliotek, STJØR- DAL
3402 Aslak Bekhus, HØY- DALSMO	3400 Gerd Anne Jørnlo, OSLO	3422 Georg Sverdrup, OSLO
3385 Arne Bernaas, SKIEN	3433 Olav R. Kaasa, HOR- TEN	3406 Harald Sætre, HORDVIK
3438 Hans Berstad, TRONDHEIM	3410 Thor Kaasa, PORS- GRUNN	3430 Vigleik Tellnes, LOD- DEFJORD
3421 Johan Borgos, BERG I HELGE- LAND	3390 Birger Tore I. Kors- vold, SUNN- DALSORA	3412 Hans Jørgen Elster Thoresen, KROK- STADELVA
3398 Carl Christian Cock- Johnsen, DW 1000 Berlin 19/Tyskland	3419 Sigbjørn Kullhuset, AURDAL	3439 Kjell Inge Tomren, ÅLESUND
3418 Tor Johan Dahl, VESTBY	3407 Kari Larsen, TØYENHAUGEN	3384 Harald Tysvær, DRANGEDAL
3380 Jørn Terje Dragly, OSLO	3405 Helge Lars Meling, TROMSØ	3427 Tønsberg Bibliotek, TØNSBERG
3388 Ole Engebretsen, OSLO	3426 Hans Nilsen, RAM- NES	3417 Steinar Vasaasen, HAMAR
3420 Lise Eriksen, OSLO	3431 Ragnar Norheim, BRYNE	3383 Jofrid Wiik, GJET- TUM
3435 Jostein Fauske, BYGSTAD	3437 Oddbjørg Olsen, KOLBEINSVIK	3382 Rune Wiik, GJET- TUM
3396 Rune E. Flordalen, SANDVIKA	3394 Arvid Pedersen, ROA	3391 Vidar Øverlie, TA- NANGER
3423 Egil Haakonsen, SANDEFJORD	3428 Per Reppen, FLORØ	3416 Frode Åsenden, BORGES
3429 Knut Harg, SKIEN	3386 Geir Sagen, DISENÅ	
3392 Håvard Hjorteland, STAVANGER	3425 Arne Schau, LARVIK	
3411 Tom Hjørnevik, TÆLAVÅG	3399 Erik Sinding-Larsen, OSLO	
3403 Tore Hæve, KONGSBERG	3413 Ole Jon Sinding- Larsen, OSLO	
	3414 Mette Skuterud, TROLLÅSEN	

Ønskes kjøpt

Annonse 3/92

Har du stående en gammel kontor-offsett maskin med utstyr til å lage offset? Isåfall kan det være at vi i foreningen kunne være interessert i å komme i kontakt med deg. Vi har nemlig bruk for slikt utstyr til å lage foldere, brosjyrer og annet i små opplag.

Ta kontakt med Sjur Madsen, vår kasserer!

Ønskes solgt

Etterlysninger

Etterlysning 3/92.

Jeg henvender meg til DIS medlemsblad med et ønske om hjelp til å finne opplysninger om min mormor Borghild Olsen. Borghild er datter av Edvin Olsen som jeg vet var stasjonsmester på Årnes jernbanestasjon fram til ca. 1910-1915 da han gikk av med pensjon. Borghild var da gift med en Georg Georgsen (f. 1892 d. 1956) fra Tromsø. De fikk en datter Rigmor (f. 1911) som senere ble oppfostret hos sine besteforeldre Edvin og kone. Dette på grunn av at Borghild visstnok utvandret til Amerika rett etter at datteren var født. Jeg vet ingenting om henne siden.

Borghilds foreldre flyttet fra Årnes etter at Edvin ble pensjonert, og deres datterdatter Rigmor ble med dem. De kjøpte en eiendom på Nesodden ved Oslo (hvor de trolig drev med blomster og grønnsaksalg). Edvin og kone ble kanskje begravet på Nesodden. Jeg tror også Borghild hadde en søster ved navn Jenny som senere ble gift Ilsås.

Opplysninger om noen av disse personer ville jeg sette veldig pris på.

Jan Anders Austad
7672 Røra.
(077-54612)

Etterlysning 4/92.

Ønsker kontakt med etterkommere til Eivind Reiersen, f. 1873 i Sauherad, d. 1947.

Redaktør i Narvik, Gjøvik, Skien og sist for "Rjukan Arbeiderblad" på Rjukan

Toril Lohne

3750 Drangedal

Etterlysning 5/92

Ønsker kontakt med etterkommere etter direktør Tangen ved renseverket i Orkla gruber. Hans kone eller mor var datter av kjøpmann Johan Paulsen i Fredrikstad, født 1828 i Brevik, Sarpsborg (Tune).

Alf Christophersen

Redaktør Slekt og Data

Etterlysning 6/92

Lat meg fortelja fyljande:

Hermund Simonson Tvedt f.10.01 1842 på Tveit, Hyllestad, sersjant, lensmann i Jostedal 1882-1912, gift andre gongen i Sogndal den 03.09 1877 med Anna Christence Guttormsdotter Frettem, f. i Bergen 13.02 1847. Ho var dotter til fanejunker Guttorm Andersson Frettem.

Så langt er alt greitt, men Anna hadde for vore gift med ????????, han veit eg ingen ting om, derfor er eg på jakt etter han. I ætta idag finnst ei kiste, på framsida er måla SKH 1846 og inne i kista er skrive Synnøve Knutsdtr. Høen f. 29.09 1816. Dette gjev grunn til å tru at ho kan vera mor/bestemor eller anna nærstående til den mannen eg søker.

Vist ein går utifrå gardsnavnet Høen, så er det etter Norske Gardsnavn, så finn ein navnet i Ogdalens (Skeid) Herren, Singsås herren og Værdalens herred.

Spørsmålet mitt vert difor for det første i kva kommune Synnøve Knutsdtr. er fødd og når ho er funnen, er det råd å fylja ho fram til mannen som eg søker etter? Det er vel grunn til å tru at han òg var militær?

På førehand takk for hjelpa og eg ser i spaning fram til ei mogleg løysing på denne gåta.

Med helsing

Halvard Johan Bolstad

5833 SKJOLDEN

Etterlysning av kursledere!!!

I forbindelse med at vi vil arrangere temaweekender i programmene Brothers Keeper, Slekt og "Slekt og Gård", ønsker vi kontakt med medlemmer som føler at de behersker programmene så godt at de kan undervise i disse (programselgere/skapere er ikke ekskludert!). Hvis interessert, ta kontakt med foreningen snarest, evt. ring Alf Christophersen.

6. Nordiske møte om Datateknik for Släktforskning

7.-8. november 1992 i Helsingfors, Finland

Mötets tema är "Släktforskning över gränserna".

Mötet förverkligas genom

- föredrag
- demonstrationer
- skärmutställningar

Välkommen till 6:e nordiska mötet om
Datateknik för släktforskning i Helsing-
fors, Finland. På mötet kan du

- träffa likasinnade forskare från de
övriga nordiska länderna
- påverka inriktningen av den
datorbaserade släktforskningen
- bläddra i datorframtagna register
- knyta nya släktforskarkontakter
- se vad nytt har skett under året som
gått
- lyssna til interessante foredrag
- studera ulike släktforskningsprogram
- bekanta dig med genealogiska databa-
ser
- titta på en utställning av släkt-
forskningar publicerade med hjälp av
dator.

Mötet hålls på Unitas-institutet i
Nordsjö, ca. 10 km öster om Helsing-
fors centrum. Institutet bjuder på alla
moderna konferenshjälpmedel,
förstklassig hotellstandard och utom-
ordentlig mat. Programmet med
föredrag, demonstrationer och
utställningar gör släktforskarträffen i
Helsingfors til en oförglömlig
upplevelse.

PS. Möjligheter til specialarrangemang vid
forskarbesök i Riksarkivet i samband med
konferensen.

Priser:

Deltagaravgift:	150 mk
Lunch + kaffe + middag lördag	190 mk
Logi lördag - söndag (dubbelrum)	290 mk
Logi lördag - söndag (enkelrum)	390 mk
Kaffe + lunch søndag	140 mk
Extra logi fredag - lördag (dubbelrum)	290 mk
Extra logi fredag - lördag (enkelrum)	290 mk
Extra logi søndag - måndag (dubbelrum)	290 mk
Extra logi søndag - måndag (enkelrum)	290 mk

Typisk pris ca. 770 mk - 870 mk pluss
reise.

Påmeldingsfrist er 15. september og beta-
lingsfrist 30. september.

DIS-Norges kommentar:

Vi håper å kunne ordne med fellesreise
hvis dette er av interesse. Vennligst ta
kontakt med foreningen snarest mulig,
DIS-Norge, pb. 47, 1430 ÅS. (Har du
tilknytning til turreise-arrangementer etc.,
ta kontakt hvis du har noe å tilby!)

Påmelding: Medlemmer av DIS-forenin-
ger vil bli tilskrevet i nærmeste fremtid.
Andre må skrive til arrangør:

Datateknik for Släktforskning rf
Box 264
SF-00171 Helsingfors
Finland

Oversikt over BBS'er som kjører Slekt-konferansen

OSLO: Thunderball Cave, Tlf: 02-567017 og 02-567018

BERGEN: Unibase TBK-Bergen, Tlf: 05948298 / 05948338

LYNGDAL: Southboard BBS, Tlf: 043-43880 (fire linjer)

SANDEFJORD: Dasan Databank, Tlf: 03459530 / 03458377 / 03458662

BODØ: Midnight Sun BBS, Tlf: 08184545 / 08184645

KRAGERØ: Slekts-Forum BBS, Tlf: 03990991

DANMARK: Danish Key Board BBS, Tlf: +45-33-255080

Adresser til de andre nordiske foreningene:

DIS-Danmark
Formann Svend-Erik Christiansen
Hvedebjergvej 24
DK-8220 BRABRAND
Danmark

Datateknik för Släktsforskning rf
Box 264
SF-00171 HELSINGFORS
Finland

Föreningen DIS
Sandgatan 10kv
S-582 35 LINKÖPING
Sverige

DIS-Väst
c/o Roger Björkstam
Tungevägen 74
S-442 50 YTTERBY
Sverige

DIS-Öst
Formann Göran Tengnér
Kyrkvägen 13
S-182 74 STOCKSUND
Sverige

RETURADRESSE:

DIS-Norge
Pb. 47
1430 ÅS

Møteagenda

Kurser vil bli gitt i begynnelsen av september, ant. 2. helg
“Brothers Keeper”, “Slekt og Gård” og “Slekt”
står forhåpentligvis på programmet.

Dagsseminar – Bergen
Lørdag 26. september

Medlemsmøte i Hønefoss
Tirsdag 13. oktober.

Møtested: Ringerikes biblioteks lesesal, kl 19⁰⁰.
Åpent møte i samarbeid med Ringerikes Slektshistoriegruppe.

6. Nordiske möte om Datateknik för Släktforskning
Östre Helsingfors, Finland, 7.–8. november 1992